

**Міжнародний гуманітарний університет
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
Циклова комісія зі спеціальності Правоохоронна діяльність**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Безпека життєдіяльності, охорона праці та цивільний захист**

Галузь знань _____ К «Безпека та оборона»
Спеціальність _____ К9 «Правоохоронна діяльність»
Назва освітньо-професійної програми _____ Правоохоронна діяльність
Освітньо-професійний ступінь _____ фаховий молодший бакалавр

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Доцент, к.мед.н. Кірпічнікова Катерина Петрівна	067-300-94-10	Kirpichnikova.k@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Навчальну дисципліну розроблено для надання здобувачам освіти необхідних знань про основні принципи і способи забезпечення життєдіяльності, небезпечні та шкідливі фактори середовища проживання, визначення причин та можливих наслідків небезпек, визначення рівня безпеки системи «людина-життєве середовище», моделювання умов виникнення небезпечних ситуацій, оцінку рівня безпеки. Предметом вивчення навчальної дисципліни є: загальні закономірності виникнення небезпек, їх властивості, наслідки впливу на організм людини, основи захисту здоров'я та життя людини і середовища її проживання, а також розробка та реалізація відповідних засобів і заходів щодо створення підтримки здорових та безпечних умов життя, діяльності людини як у повсякденних умовах побуту та виробництві, так і в умовах надзвичайних ситуацій.

Метою викладання дисципліни «Безпека життєдіяльності, охорона праці та цивільний захист» є вивчення структури, змісту, взаємозв'язку життєдіяльності людини із середовищем праці й проживання; визначення чинників, причин і параметрів, що сприяють виникненню надзвичайних ситуацій; визначення принципів і способів захисту людей в умовах повсякденного життя, а також в умовах надзвичайних ситуацій; набуття практичних навичок щодо захисту життєдіяльності від шкідливого та небезпечного впливу параметрів середовища проживання, вражаючих факторів осередків ураження у надзвичайних ситуаціях.

Передумови для вивчення дисципліни. Даний курс вивчається на початку навчання і є своєрідним вступом до засвоєння і підґрунтям для удосконалення обов'язкових дисциплін : «Домедична допомога», «Тактико-спеціальна підготовка», «Конституційне право», «Основи адміністративного права та процесу», «Основи кримінального права».

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Безпека життєдіяльності, охорона праці та цивільний захист» формуються наступні компетентності із передбачених освітньо-професійною програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі у галузі правоохоронної діяльності або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів права та цивільної безпеки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Знання і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК8. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК2. Здатність професійно та ефективно діяти у складних ситуаціях службової діяльності.

СК6. Здатність забезпечувати особисту безпеку при виконанні службових завдань.

СК8. Здатність до застосування заходів з попередження та усунення непередбачуваних негативних явищ природного та соціального характеру (пожежі, аварії, повені тощо).

СК10. Здатність надавати невідкладну домедичну допомогу постраждалим особам.

СК11. Здатність до оцінки ризиків, що впливають на ефективне виконання професійної діяльності.

СК13. Здатність брати участь у забезпеченні публічної безпеки та порядку, охорони об'єктів усіх форм власності, запобіганні, виявленні та припиненні адміністративних і кримінальних правопорушень, у здійсненні заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб.

СК16. Здатність застосовувати техніки і методи подолання ознак стресу та оптимізації стресостійкості у діяльності правоохоронців за напрямами роботи Національної поліції і міграційної служби.

Навчальна дисципліна «Безпека життєдіяльності, охорона праці та цивільний захист» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (РН)**, передбачених освітньо-професійною програмою:

РН3. Використовувати основні методи та засоби забезпечення правопорядку в державі, дотримуватись прав і свобод людини.

РН9. Виконувати заходи щодо забезпечення публічної безпеки і порядку, здійснювати комунікацію з фізичними та юридичними особами з метою своєчасного реагування на кримінальні проступки, адміністративні правопорушення та події.

РН12. Забезпечувати особисту безпеку при виконанні службових завдань.

РН14. Надавати невідкладну (домедичну) допомогу постраждалим особам.

РН17. Здійснювати заходи із забезпечення публічної безпеки та порядку, охорони об'єктів усіх форм власності, захисту прав і свобод фізичних осіб.

РН20. Вміти застосовувати засоби оптимізації психоемоційного стану, стресостійкості працівників правоохоронних органів, подолання стресу в умовах бойових дій та досягнення ціннісно-сислового самовизначення як чинника ефективного професійного функціонування.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

основні принципи формування безпечної життєдіяльності людини;

характеристики зовнішніх та внутрішніх негативних факторів;

класифікацію і нормування шкідливих та небезпечних факторів, що негативно впливають на здоров'я людини;

методи виявлення шкідливих та небезпечних факторів;

основні принципи колективної безпеки;

небезпечні, шкідливі та вражаючі фактори, що породжуються джерелами небезпек мирного та воєнного часу;

причини і можливі наслідки небезпек;

принципи ідентифікації небезпек;

принципи класифікації небезпечних, шкідливих та вражаючих факторів;

загальні принципи зростання рівня небезпек на сучасному етапі;

негативні наслідки небезпек в Україні з точки зору безпеки життєдіяльності;

наслідки впливу небезпечних та вражаючих факторів на організм людини та навколишнє середовище;

основи захисту здоров'я та життя людини і середовища її проживання;

принципи проведення моніторингу небезпечних ситуацій та обґрунтування головних підходів та засобів збереження життя і здоров'я.

Уміння:

орієнтуватися в основних методах і системах забезпечення техніки безпеки;
орієнтуватися в документах з міжнародного права, законодавчих та нормативно-технічних документах, керівних і нормативних документах України щодо захисту людей у надзвичайних ситуаціях;
аналізувати зміст основних компонентів системи «людина – життєве середовище»;
аналізувати сучасні проблеми безпеки життєдіяльності, рівні небезпеки;
аналізувати середовище перебування щодо особистої безпеки, безпеки колективу, суспільства;
аналізувати сталість функціонування об'єкта господарювання в умовах надзвичайної ситуації та обґрунтовувати заходи щодо її підвищення;
аналізувати джерела техногенної, природної, біологічної, соціальної небезпеки та заходи по забезпеченню безпеки життєдіяльності при прояві цих небезпек;
аналізувати надзвичайні ситуації та причини їх виникнення, характеристику вражаючих факторів та осередків ураження при надзвичайних ситуаціях техногенного, екологічного та природного характеру;
аналізувати наслідки надзвичайних ситуацій, вирішувати задачі по оцінці радіаційної і хімічної обстановки, робити висновки та пропозиції, які направлені на забезпечення безпеки життєдіяльності в умовах радіаційного та хімічного забруднення;
аналізувати основи фізіологічної безпеки людини, раціональні умови, параметри та норми забезпечення безпеки в природному, виробничому, побутовому та соціальному середовищі;
визначати загальні закономірності виникнення небезпек, їх властивості; визначати небезпечні, шкідливі та вражаючі фактори, що породжуються джерелами небезпек;
визначати рівень впливу різних небезпек на здоров'я і життя людини та довкілля;
визначати засоби індивідуального та колективного захисту, основні принципи та способи захисту людей при прояві різних видів небезпек.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	16/4	30/6	44/80	1-й(на основі ПЗСО) 2-й(на основі БЗСО)	1-й(на основі ПЗСО) 3-й(на основі БЗСО)	Обов'язкова

--	--	--	--	--	--	--	--

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	Усього	Лекції	Практики	СРС	Усього	Лекції	Практики	СРС
Тема 1: Предмет, мета та завдання безпеки життєдіяльності. Основні питання ризику, небезпеки та безпеки	10	4	2	4	10	2	2	6
Тема 2: Природні та техногенні небезпеки, вплив на людину та захист населення	8	-	4	4	8	-	-	8
Тема 3: Екологічна безпека та сталий розвиток	6	-	2	4	6	-	-	6
Тема 4: Соціальні небезпеки та безпека життєдіяльності	6	-	2	4	6	-	-	6
Тема 5: Правові та організаційні основи охорони праці в Україні. Система управління охороною праці	10	4	2	4	10	2	2	6
Тема 6: Виробничий травматизм і професійні захворювання	8	-	4	4	8	-	-	8
Тема 7: Надзвичайні ситуації: класифікація та характеристики	10	4	2	6	10	-	-	10
Тема 8: Радіаційна, хімічна та біологічна безпека	8	-	4	4	8	-	-	8
Тема 9: Дії населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій воєнного та мирного часу	10	-	4	6	10	-	-	10
Тема 10: Надання першої домедичної допомоги постраждалим внаслідок дії різних небезпечних факторів	14	4	4	4	14	-	2	12
Усього годин	90	16	30	44	90	4	6	80
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЗАЛІК								

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, здобувачі отримують, користуючись комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності, охорона праці та цивільний захист» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	<p>Тема 1. Предмет, мета та завдання безпеки життєдіяльності. Основні питання ризику, небезпеки та безпеки</p> <p>Історія формування та розвитку безпеки життєдіяльності Взаємозв'язок безпеки життєдіяльності з охороною праці, цивільним захистом, екологією та медициною Принципи забезпечення безпеки життєдіяльності Роль безпеки життєдіяльності у збереженні життя, здоров'я та працездатності людини Культура безпеки як складова життєдіяльності людини Потенційні та реальні небезпеки. Небезпечні та шкідливі фактори середовища Види ризиків (індивідуальний, соціальний, професійний тощо). Фактори, що впливають на рівень ризику Система «людина – середовище – діяльність»</p> <p>Реферат:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Баланс між безпекою, свободою та розвитком суспільства 2. Формування безпечної поведінки людини 3. Відповідальність людини за власну безпеку та безпеку оточуючих 4. Значення знань з безпеки життєдіяльності у професійній діяльності 	4	6

2	<p>Тема 2. Природні та техногенні небезпеки, вплив на людину та захист населення</p> <p>Поняття природних і техногенних небезпек. Місце природних і техногенних небезпек у системі безпеки життєдіяльності</p> <p>Загальна характеристика природних небезпек</p> <p>Поняття техногенних небезпек. Аварії на промислових об'єктах</p> <p>Вплив техногенних небезпек на людину та довкілля</p> <p>Гострі та віддалені наслідки дії небезпечних факторів</p> <p>Масові ураження населення</p> <p>Вплив небезпек на соціально-економічні умови життя</p> <p>Основні принципи захисту населення</p> <p>Реферат:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система оповіщення та інформування населення 2. Евакуація населення та укриття 3. Інженерний захист територій 4. Моніторинг та прогнозування надзвичайних ситуацій 5. Роль державних органів у забезпеченні безпеки населення 	4	8
3	<p>Тема 3. Екологічна безпека та сталий розвиток</p> <p>Поняття екологічної безпеки</p> <p>Місце екологічної безпеки в системі безпеки життєдіяльності</p> <p>Взаємозв'язок екологічної безпеки, охорони довкілля та здоров'я людини</p> <p>Основні екологічні проблеми сучасності</p> <p>Поняття та принципи сталого розвитку</p> <p>Складові сталого розвитку (економічна, соціальна, екологічна)</p> <p>Цілі сталого розвитку ООН</p> <p>Роль екологічної безпеки у забезпеченні сталого розвитку</p> <p>Екологічна відповідальність суспільства та бізнесу</p> <p>Екологічна політика та законодавство України</p> <p>Державне управління у сфері екологічної безпеки</p> <p>Реферат:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Екологічна свідомість і культура 2. Екологічна освіта населення 3. Екологічно безпечна поведінка людини 4. Роль особистості у збереженні довкілля 5. Перспективи забезпечення екологічної безпеки в майбутньому 	4	6

4	<p>Тема 4. Соціальні небезпеки та безпека життєдіяльності Соціальне середовище як джерело небезпек Причини виникнення соціальних небезпек Взаємозв'язок соціальних і природних, техногенних небезпек Фізичні наслідки соціальних небезпек Психологічні та психоемоційні наслідки Соціальні наслідки для особистості та суспільства Вплив соціальних небезпек на якість життя населення Основні принципи соціальної безпеки Роль держави у забезпеченні соціальної безпеки Правові основи захисту населення від соціальних небезпек Соціальна політика та система соціального захисту Профілактика соціальних небезпек</p> <p>Реферат:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Злочинність як соціальна небезпека 2. Тероризм і екстремізм 3. Масові заворушення та конфлікти 4. Алкоголізм, наркоманія, тютюнопаління 5. Поширення соціально небезпечних хвороб 6. Булінг, насильство та дискримінація 7. Інформаційні небезпеки та кіберзагрози 8. Торгівля людьми та експлуатація 	4	6
5	<p>Тема 5. Правові та організаційні основи охорони праці в Україні. Система управління охороною праці Поняття охорони праці та її значення в системі безпеки життєдіяльності Мета, завдання та принципи державної політики у сфері охорони праці Основні терміни та визначення в охороні праці Закон України «Про охорону праці» Кодекс законів про працю України (КЗпП) у сфері охорони праці Нормативно-правові акти з охорони праці (НПАОП) Державні стандарти, санітарні норми та правила Відповідальність за порушення законодавства з охорони праці</p>	4	6

	<p>Поняття та мета системи управління охороною праці Структура та основні елементи СУОП Функції управління охороною праці (планування, організація, контроль, аналіз) Реферат:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державний нагляд і контроль у сфері охорони праці 2. Громадський контроль за станом охорони праці 3. Аналіз ефективності СУОП 4. Роль керівника та посадових осіб у функціонуванні СУОП 		
6	<p>Тема 6. Виробничий травматизм і професійні захворювання Поняття виробничого травматизму та професійних захворювань Місце виробничого травматизму в системі охорони праці Соціально-економічні наслідки виробничого травматизму та профзахворювань Основні причини виробничого травматизму Небезпечні та шкідливі виробничі фактори Типові види травм на виробництві Показники та аналіз виробничого травматизму Причини виникнення професійних захворювань Основні шкідливі фактори, що спричиняють профзахворювання Гострі та хронічні професійні захворювання Професійні ризики та захворюваність Основні напрями профілактики виробничого травматизму Реферат:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Порядок розслідування нещасних випадків на виробництві 2. Аналіз причин та умов виникнення травматизму 3. Роль роботодавця у зниженні рівня травматизму 4. Відповідальність за порушення вимог охорони праці в Україні 5. Шляхи зниження виробничого травматизму в Україні 	4	8
7	<p>Тема 7. Надзвичайні ситуації: класифікація та характеристики Поняття надзвичайної ситуації (НС) Ознаки надзвичайних ситуацій Причини виникнення надзвичайних ситуацій Нормативно-правове забезпечення у сфері надзвичайних ситуацій</p>	6	10

	<p>Класифікація НС за походженням Державний рівень надзвичайних ситуацій Регіональний рівень надзвичайних ситуацій Місцевий рівень надзвичайних ситуацій Об'єктовий рівень надзвичайних ситуацій Вплив НС на життя та здоров'я людей Соціально-економічні наслідки НС Екологічні наслідки надзвичайних ситуацій Психологічні наслідки НС Роль органів державної влади та місцевого самоврядування в реагуванні на НС</p> <p>Реферат:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Прогнозування та моніторинг надзвичайних ситуацій 2. Профілактичні заходи щодо запобігання НС 3. Планування дій у разі виникнення НС 4. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях 		
8	<p>Тема 8. Радіаційна, хімічна та біологічна безпека Поняття радіаційної, хімічної та біологічної безпеки Місце РХБ-безпеки в системі цивільного захисту Джерела радіаційної, хімічної та біологічної небезпеки Вражаючі фактори радіаційних, хімічних і біологічних загроз Гостра та хронічна променева хвороба Засоби та заходи радіаційного захисту Радіаційний контроль і моніторинг Токсична дія хімічних речовин на організм Засоби індивідуального та колективного захисту при хімічних загрозах Дегазація та ліквідація наслідків хімічного зараження Поняття біологічної небезпеки Джерела біологічних загроз Інфекційні захворювання як фактор біологічної небезпеки Система оповіщення населення при РХБ-загрозах Евакуація та укриття населення</p> <p>Реферат:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Запобігання РХБ-надзвичайним ситуаціям 	4	8

	<ul style="list-style-type: none"> 2. Навчання населення правилам поведінки при РХБ-загрозах 3. Роль державних органів у забезпеченні РХБ-безпеки 4. Особиста відповідальність громадян за дотримання вимог безпеки 		
9	<p>Тема 9. Дії населення у разі виникнення надзвичайних ситуацій воєнного та мирного часу</p> <p>Поняття надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу Джерела офіційної інформації під час надзвичайних ситуацій Правила поведінки при отриманні повідомлення про НС Особливості надзвичайних ситуацій воєнного характеру Дії населення при повітряній тривозі Поведінка під час артилерійських обстрілів і вибухів. Дії у разі застосування зброї масового ураження</p> <p>Дії населення на тимчасово окупованих територіях Правила поведінки з вибухонебезпечними предметами Укриття населення та правила перебування в захисних спорудах Евакуація населення: порядок і правила проведення Засоби індивідуального захисту та порядок їх використання Інженерний захист населення</p> <p>Реферат:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1. Само- та взаємодопомога у надзвичайних ситуаціях 2. Психологічна стійкість та поведінка в умовах стресу 3. Допомога вразливим категоріям населення 4. Дії населення після ліквідації наслідків НС 5. Особиста відповідальність громадян за дотримання правил безпеки 	6	10
10	<p>Тема 10. Надання першої домедичної допомоги постраждалим внаслідок дії різних небезпечних факторів</p> <p>Поняття першої домедичної допомоги (ПДМ) та її значення Основні принципи надання ПДМ Порядок дій рятувальника або свідка події Правові аспекти надання ПДМ Дії при травмах та механічних ушкодженнях Дії при опіках і обмороженнях Надання допомоги при контакті з токсичними речовинами Гострі отруєння</p>	4	12

	<p>Основні принципи першої допомоги при радіаційному ураженні Надання допомоги при інфекційних захворюваннях і біологічному ураженні Надання допомоги при електротравмах Основи серцево-легеневої реанімації</p> <p>Реферат:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дії до прибуття медичної допомоги 2. Психологічна підтримка постраждалого 3. Оцінка пріоритетності надання допомоги (тріаж) 4. Взаємодія з службами екстреної допомоги 		
	Всього	44	80

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Види контролю	Складові оцінювання	
	Для екзамену	Для заліку
поточний контроль, який здійснюється у ході: проведення практичних (лабораторних) занять, виконання самостійної роботи, індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача тощо.	50%	100%
підсумковий контроль	50%	

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, залік
--	---

**8. ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ТА ФАХОВОЇ ПЕРДВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ У
МІЖНАРОДНОМУ ГУМАНІТАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ**
(поточний контроль, підсумковий контроль, загальний результат оцінювання)

ЗАЛІК

Поточний контроль			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на практичних (лабораторних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних (лабораторних) занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних (лабораторних) занять	60
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Індивідуальне тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	20
Виконання індивідуальних завдань, дослідна робота здобувача			
1.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять, наукових конференцій та круглих столів.	20
Разом балів за поточний контроль			100

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

<i>Загальний результат оцінювання</i>	100
---------------------------------------	------------

Поточний контроль знань здобувачів освіти при формі контролю **залік** (максимум 100 балів) оцінюється за шкалою («2», «3», «4», «5»), з обов'язковим переведенням балів за кожний вид роботи таким чином:

- за підготовку до аудиторних занять (максимум 60 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості практичних (лабораторних) занять, для переведу балів за підготовку до аудиторних занять середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 12;
- за виконання завдань для самостійного опрацювання (тестування, завдання, підготовка реферату (есе) за заданою тематикою) (максимум 20 балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості програмного матеріалу, що виноситься на самостійне вивчення, для переведу зазначених балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 4;
- за інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовку наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо (максимум 20-балів) здобувачу освіти необхідно мати не менше 1/2 оцінок від загальної кількості інших видів індивідуальних завдань, для переведу балів середньоарифметична оцінка множиться на коефіцієнт 4.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗА ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

- «2»- виставляється за неправильну відповідь (письмову роботу), яка не відповідає змісту теми та свідчить про нерозуміння її основних положень;
- «3» - виставляється за відповідь (письмову роботу), яка відповідає змісту теми, але є неповною і неточною у визначенні понять, свідчить про неповне розуміння основних положень навчального матеріалу, свідчить про те, що знання здобувача мають фрагментарний, поверховий характер;
- «4» - оцінюється правильна і обґрунтована відповідь (письмова робота), з якої видно, що здобувач знає й розуміє теоретичний матеріал в обсязі навчальної теми, володіє необхідними навичками, не допускає суттєвих помилок.
- «5» - оцінюється повна, правильна, ґрунтовна відповідь (письмова робота) на запитання теми, що передбачає логічність і послідовність викладу матеріалу, володіння термінологією, показує вміння повно й глибоко використовувати теоретичні знання в практичній площині.

9. КРИТЕРІЇ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для екзамену / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;
- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;
- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);
- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.
- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» Fx – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.
- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ЗАГАЛЬНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100	A	Відмінно	Зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C	Задовільно	
64-73	D		
60-63	E		
35-59	Fx	Незадовільно	Не зараховано
1-34	F		

10. ДОТРИМАННЯ ВИМОГ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Викладання та засвоєння навчальної дисципліни передбачає неухильне дотримання вимог академічної доброчесності, яка регулюється Законом України “Про освіту” та ст. 26 Закону України « Про фахову передвищу освіту», «Методичними рекомендаціями для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності» (Лист МОН № 1/9-650 від 23.10.18 року), іншими нормативними документами. Зокрема, основні засади дотримання академічної доброчесності визначено у «Положенні про академічну доброчесність у Міжнародному гуманітарному університеті», «Кодексі академічної доброчесності Міжнародного гуманітарного університету» та «Інструкції щодо процедури технічної перевірки на наявність текстових запозичень (академічного плагіату)», затрведеної наказом МГУ від 03.05.2024 р., № 708а.

Відповідно до ст.42 Закону України “Про освіту” академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Грибан В. Г., Фоменко А. Є., Казначеев Д. Г. Безпека життєдіяльності та охорона праці: підручник. Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2022. 388 с.
2. Сокурєнко В.В., Бандурка О.М., Бортник С.М. Безпека життєдіяльності та охорона праці : підручник. Харків : ХНУВС, 2021. 308 с.
3. Левченко О.Г., Землянська О.В., Праховнік Н.А., Зацарний В.В. Безпека життєдіяльності та цивільний захист : підручник. Київ : Каравела, 2021. 268 с.
4. Желібо Є.П., Зацарний В.В., Заверуха Н.М. Безпека життєдіяльності : навчальний посібник. Київ : Каравела, 2023. 344 с.

Додаткова

5. Безпека життєдіяльності та цивільний захист : практикум. Київ : КПІ ім. І. Сікорського, 2021. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/81365eec-986a-49ea-9d84-bf833ef6366c/content>

Нормативно-правові акти

6. Конституція України : Закон України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.
7. Кодекс законів про працю України : Закон України від 10 груд. 1971 р. № 322-VIII // Відомості Верховної Ради УРСР. 1971. Додаток до № 50.
8. Про охорону праці : Закон України від 14 жовт. 1992 р. № 2694-XII // Відомості Верховної Ради України. 1992. № 49. Ст. 668.
9. Кодекс цивільного захисту України : Закон України від 02 жовт. 2012 р. № 5403-VI // Відомості Верховної Ради України. 2013. № 34–35. Ст. 458.
10. Про пожежну безпеку : Закон України від 17 груд. 1993 р. № 3745-XII // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 5. Ст. 21.
11. Про об'єкти підвищеної небезпеки : Закон України від 18 січ. 2001 р. № 2245-III // Відомості Верховної Ради України. 2001. № 15. Ст. 73.
12. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24 лют. 1994 р. № 4004-XII // Відомості Верховної Ради України. 1994. № 27. Ст. 218.
13. Про єдину державну систему цивільного захисту : постанова Кабінету Міністрів України від 09 січ. 2014 р. № 11.
14. Про затвердження Порядку здійснення навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях : постанова Кабінету Міністрів України від 26 черв. 2013 р. № 444.
15. Типове положення про службу охорони праці : наказ Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 15 листоп. 2004 р. № 255.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний портал Верховної Ради України (законодавство): веб-сайт. URL: <https://www.rada.gov.ua/> (дата звернення: 30.06.2022).
2. Закону України Про національну безпеку України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
3. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text>
4. Закон України Про охорону навколишнього природного середовища URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text>
5. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
6. Офіційний вісник України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/b19>
7. <http://www.nbuv.gov.ua/> - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського